

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 3. De homicidio & multilatione alterius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

De homicidio & mutilatione alterius.

CERTVM est homicidium iniustum alterius esse peccatum mortale: unde Apoc. 22. homicida à celesti gloria exciuduntur. Nomine autem homicidii intelligimus cuiusvis hominis occisionem: est enim in confesso apud omnes (ut docet S. Aug.) occisionem animalium ad sustentationem humanæ vitæ non esse illicitam.

Sunt tamen aliquæ causæ, ob quas hominis occisio peccato excusari potest. Imò aliquando redditur licita & iusta: tres communiter à Theologis numerantur, scilicet iustitia, necessitas, & inconsideratio: ex quibus duæ priores homicidium reddunt licitum; tertia verò illud à peccato saltem mortali excusat. De singulis breviter aliquid dicendum est.

Homicidium ex iustitia fieri dicitur, quando simul concurrunt quatuor conditiones: quarum prima est, ut fiat auctoritate publica, principis v. g. aut magistratus ab eo potestatem habentis, ad quem tanquam Dei ministrum pertinet ius gladii, ut declaratur Rom. 13. sine qua auctoritate nemini privato licet alium, quantumvis flagitiosissimum, & nocentissimum interficere, ut docet S. Th. 2. 2. q. 64. a. 5. Secunda conditio est, ut fiat ex causa iusta, eaque gravi, & ad bonum publicum pertinente, ut docet idem Tol. sup. Tertia conditio est, ut fiat ex recta intentione, v. g. ex zelo iustitiæ, amore boni publici, &c. si enim iudex v. g. ex aliquo pravo & inordinato affectu, puta iræ, invidia, &c. iudicium capitis proferat in aliquem sibi aliàs infensum, quantumvis legitima auctoritas & causa iusta subleat, graviter tamen peccaret, ut per se manifestum est. Quarta denique conditio est, ut fiat secundum iuris ordinem, qui, ut docet Tol. supra, & Laym. tract. 6. de iudiciis c. 2. postulat in primis, ut precedat accusatio, vel denuntiatio, aut saltem inquisitio iuridica, si nullo accusante aut denun-

denunciante iudex ex officio procedere debeat. Deinde ut crimen probetur sufficientibus testimoniis, aut iudicii, vel propria ipsius rei confessione sponte facta. Deniq; ut citetur reus locumq; ac tempus se defendendi accipiat: quamvis interdum (ut recte observat Tol. sup.) reus etiam inauditus morte plecti possit; si nimirum ob potentiam nimiam formidandum se præbeat, nec aliter iustitia possit effectum suum fortiri: in quo tamen casu crimen debet esse notorium; vel tam evidenter probatum, ut nulla subsit ratio de illo dubitandi. Plura super hac iudiciorum forma in octavi præcepti explicatione dicentur.

Secunda causa, quæ homicidium licitum reddit, est necessitas: quando scilicet quis eo redactus est, ut vitam propriam aliter tueri non possit quam occidendo invasorem: quod quidem licitum est, dum modo fiat cum moderamine inculpatæ tutelæ, ut docet S. Th. 2. 2. qu. 64. a. 7. Quod autem de propria vita, hoc etiam de vita personæ alterius consanguinitatis aut amicitiz vinculo coniunctæ intelligendum esse docet Tol. supra; & habetur Clem. un. de homicidio. Observat autem idem Toletus quòd, si invasor esset persona bono reipublicæ admodum necessaria, pura ex cuius occisione bella civilia, & alia similia damna publica emergere possent, tunc licitum non esset illum occidere; sed mors prius oppeti deberet.

Quæres, an sicut ad vitæ defensionem; sic etiam ad bonorum exteriorum conservationem liceat invasorem occidere, quando aliter bona illa salvari non possunt. Resp. id etiam licitum esse, dummodo bona illa sint magni alicuius valoris, nec aliter conservari possint. Id constat in primis ex scriptura: Exodi 22. ubi dicitur: *Si effringēs fur domum, si ve, sufficiens fuerit inventus, & accepto vulnere mortuus fuerit; percussor non erit reus sanguinis.* Constat præterea ex cap. Olim, de restitutione spoliatorum; & ex cap. Dilecto, de censurâ excomm. in 6. Idque S. Antonius Maior, Sylvester, Caietanus, Sorus, & alii, quos citat & sequitur Laym. tr. 2. de iust. part. 3. c. 3. sup. Addit tamen Toletus id solummodo esse laicis licitum, non verò Ecclesiasticis, quos (ut habetur cap. susce-

*suscipimus de homicidio) satius est post tunicam relinquere
pallium quam pro rebus transiteriis tam acerbe in alium
deserere.*

Quod autem de bonis fortunæ, hoc etiam de fama & honore dici posse existimat idem Toletus; quod etiam docent Sotus, Nav. Sylv. & plures alii, quos citat & sequitur Lessius lib. 2. de iust. & iure c. 9. dub. 6. Iuxta quorundam sententiam, quamvis nobilis ab alio invasus possit vitam fugiendo salvare; si tamen inde aliquam contrahat infamiam, non tenetur fugere; sed invasorem occidere potest, si aliter vitam cum honore tutari nequeat. Observat autem Toletus id non licere nisi nobilibus & personis in quibus suum honorem tutari maximè obligantur, idque solummodo ad vitandam infamiam, non verò ad iniuriam acceptam ulciscendam. Addit insuper idem quoque defendendum esse de castitatis, & pudicitie defensione: potest enim mulier ob defensionem castitatis occidere invasorem; si aliter illam propugnare nequeat.

Quod autem hic de occisione alterius dictum est, idem de illius mutilatione intelligi debet; scilicet ad vitandam vel bonorum seu honoris vel pudicitie defensionem licet esse alium mutilare: imò, si illum mutilando vita vel honor, &c. propugnari potest, occidere non licet.

Quamvis verò licitum sit parentibus, dominis, & aliis superioribus (ut docet S. Thomas) correctionis causa verberare & percutere filios, servos, & alios inferiores; non tamen licet illos mutilare: unde peccant quando in correctione ex nimia ita modum excedunt; ita ne inferiores mutilentur, aut notabiliter in corpore lædantur.

Tertia denique causa, quæ homicidium à peccato excusat, est inconsideratio; si v. g. aliquis inadvertenter & præter omnem intentionem alium occidat: cum enim (ut docet S. Tho. q. 64. a. 8.) hec, quæ ex casu & præter intentionem accidunt, sint involuntaria; hinc sequitur non esse peccata, cum nullum sit peccatum nisi voluntarium. Rectè tamen observat S. Doctor & post illum Lessius supra dub. 6. contingere posse, ut id, quod non est voluntarium in se, sit

voluntarium

voluntarium in causa; quando quis aliquid facit, unde periculum est ne sequatur mors alterius; tunc enim nisi sufficientem ad periculum illud evitandum diligentiam adhibeat, homicidium, quod inde licet casu & præter illius intentionem sequetur, censebitur voluntarium in sua causa: e. g. nobilis aliquis venatur, & istu sclopeti existimans impetere feram occidit hominem; tunc enim si sufficientem non adhibuit diligentiam, ut occisionem illam præcaveret, censebitur ei voluntaria, eritq; proinde illius homicidii reus. Est autem sufficiens illa diligentia pensanda juxta majus vel minus periculum quod imminet; si enim v. g. locus illius venationis erat juxta viam publicam, per quam multi transire solebant, major haud dubie ad vitandum homicidii periculum adhiberi debebat diligentia, quam si fuisset desertus.

Idem quoq; dici debet juxta S. Doctoris mentem de illo, qui omittit aliquid facere ad quod tenebatur, ex qua omissione sequitur præter ejus intentionem mors alterius: tunc enim pro ratione majoris vel minoris negligentia, aut ignorantia, quæ illius omissionis causa fuit, majoris vel minoris peccati reus censebitur: e. g. si ex aliqua medici ignorantia vel negligentia mors infirmi sequatur, reus erit peccati gravioris aut levioris, prout major vel minor fuerit illa ejus ignorantia aut negligentia: quod judicis viri prudentis perpendendum est.

§. IV.

Quot modis peccetur in quintum Decalogi præceptum.

PECCHANT in primis, qui injustum, vindictæ appetitum deliberate concipiunt: qui se motu aliquo iræ, ultra rationis aut charitatis limites abripi sinunt: qui verba contumeliosa & convitiis plena in alios proferunt: qui sibi ipsis ex desperatione mortem optant, aut inferre conantur: qui se temere & sine ulla rationabili causa periculo mortis exponunt.

Qui